auatr entēis herē relōēm realem trālem fundatam in relōē tran-
cendentali in suam mensuram, seu ad mensuram sui eē, quā talis m-
ensura ē entibus realis, reatr entēis. Quare quā actiōis dependebāt s-
b, n̄ sol̄ ut à cā mati, vel sustentāti, sed et ut à spicante, et ut à cā
externa, tribuente spēm, ster relōēm realem, quā hēt ad illud, spectan-
tem ad eas, ē fundantr in aōē et paōē, habebit aliam in vōē mensura-
ti, ad mensuram. Constit aīm ex gra mati, ad ordinem ad māuū, à quo sub
hac, & sub illa capacitate spicatr, et ad quā esstatr ordinatr, ut ad m-
ensuram sui eē.

Colliges 2°. relōēs mensurati ad mensuratum eē n̄ mutu-
as. Qā in mensurato dātr relāō realis ad mensuram; in mensurato
datr relāō rōis ad mensuratum. Rāō huius rei ē; qd mensura n̄ ē ex se
ordinabilis ad mensuratum, ut pēt in obto rūi aūs, suis et pōō; men-
suratum vō, ē ex se ordinabile ad mensuram, ut pēt in aliis, sibus
et spā ad obtum; ergo aūs, suis, et pōō, referuntr ad obtum relōē re-
alite reali; obtum vō ad aūs, suis, et pōām relōē rōis; ac proinde re-
lōē n̄ mutua, ut quae diversae rōis.

Sectio 2ª

De termino relationis!

Dubitabis 1°. an relāō hēat pro trō relōem sui correlativi, an a-
liqd absolutum, in quo relāō correlativi fundatr; qd idē ē ac quaere, an relāō
tendat ad absolutum, an ad relativum? Rēō in primis relōēs n̄ mutuas ten-
di ad absolutum. Ita Suar. disp. 47. sect. 16. no. 6. Turr. in Met. disp.
15. s. 57. Prob. qā ōis relāō realis debet ordinatr tendi ad aliqd reale; sed
in relōibus n̄ mutuis, in altero extremo n̄ datr reale, nisi entitas ab-
soluta; ergo relāō n. quae ibi cognitr semper ē rōis; ergo huiusmi relōēs refer-
untr ad absolutum. Maior prob., qā trūs alicuius relōis realis ē ille, ad quem
tam ipsa relāō ratis, quā eius fundum reatr ordinatr; sed nec ipsa rela-
o, nec eius fundum pōt reatr ordinari ad aliqd rōis, sed ad reale; ergo
etc. Confirm qā n̄ minus pendet relāō realis à trō, quā à fundo; sed
relāō realis n̄ ē cāpāx, nisi hēat fundum remotum reale; ergo et re-
alis n̄ erit, nisi hēat trūm realem. Unde relāō scientiae n̄ tendibitur
ad relōem scibilis, sed ad obtum scibile. Sic relāō pōē tendibit
ad obtum; relāō creāē ad Deum, et sic de aliis.

Arg. 1.º n̄ pōt cogni^relaō^ realis, qn eius t̃miꝯ cogscat̃, sed ut cognoscat̃ relaō illā, n̄ opꝫ ē ut obiectū scibile cognoscat̃: neque ut cognoscat̃ relaō crea necesse ē ut diuīa omnipōa cognoscat̃. Sed satis ē cognoscere relōes q̃ in scibili dantr̃ ad sciām, et in tꝫ ad creas; quia relōes n̄ mutuæ, n̄ referuntr̃ ad obiectum, sed ad aliam relōem. Ꝗ ut relaō cognoscat̃ n̄ opꝫ ēē, ut cognoscat̃ t̃miꝯ distīcte, et ut in sē; sed satis ēē qd̄ cognoscat̃ confuse, et imꝑfecte, q̃ pacto nā obiti scibiliꝯ, et diuīā omnipōā à nobis cognoscitr̃.

Arg. 2.^m Id qd̄ ē fratꝯ raō t̃randi ē et fratꝯ raō referendi; Ꝗ.º si aliqd̄ adsum in Deo ꝑ qd̄ omnipōā ē fratꝯ raō t̃randi relōem crea, erit et frate fundamentum, qd̄ Deꝯ ad creas referat̃. Ꝗ aīꝯ uerū ēē in relōibꝯ mutuis, n̄ uō in n̄ mutuis. Et raō ē, q.ª ut aliqd̄ sit fundamentū relōis realis, debet ēē ꝑse ordinabile ad aliud; Deus aut̃ n̄ ē ꝑse ordinabilis ad creas, nec obiectum rū pōē, t̃ fuiꝯ.

Ad 2.^m Relōes et mutuæ referuntr̃ ad abtum, tanqm ad fratem relōem t̃randi, et n̄ ad relōem. Ita Suar. cit.º no. 14. Vasq. 1.ª pē. disp. 147. no. 22. Et disp. 159. no. 23. et 24. Turt. disp. 15. § 16. Ante ꝓbōem aduer. illud abtum, ad quod relōis referuntr̃ ēē fundamentum remotum oppōē relōis. Ꝗo t̃miꝯ ad quem t̃ratr̃ relaō patris ē subiā filii, ĩ qua relaō filii identificat̃, et in qua fundat̃. Sic t̃miꝯ relōis filii ē subiā patris, ĩ qua identificat̃, et in qua fundat̃ patris relaō. Adver. et fundam remotum q. ē t̃miꝯ fratꝯ relōis oppōā debere considerari prout stat. t̃ aliqn̄ stabit sub ꝓxō, et n̄ praecise sumptum. Obiis aduersꝯ.

Ꝑꝗ ꝯ. qꝫ relaō realis ꝑt̃alis, q̃ talis ē, et se n̄ postulat ꝓ t̃miō aliqm relōem realem, ut pꝫ in relōibus n̄ mutuis; ergo neque illam postulat, ex eo qd̄ sit relaō huius generis, t̃ alius. Sicꝫ in relōibus q̃ fundantr̃ in unit. et multitudine n̄ reqr̃, ut pꝫ in relōe distinctaꝯ inr̃ Deum et creas; n̄ reqr̃ et in hiis q̃ fundantr̃ in aīe, et paīe, ut pꝫ in relōibus crea et creatoris. Itē neque in his q̃ fundantr̃ in mensura et mensurat., ut pꝫ in relōibus scīæ, et scibilis. Ꝗ.º etc. Pr. Vō qm relaō et t̃miꝯ ita sunt sīl nā, ut nullo mō pōit ēē t̃miꝯ prior relōē, nec contra, relaō prior t̃miō; sed hoc n̄ pōt stare, qn̄ relaō t̃mit̃ ad absolutum, iā ē ad fundamentum alterius relōis sibi oppositæ, Ꝗ.º relaō sit

pro t͡rô q͡d a͡bsm̃ . ñ uo respectiuum; Min. p͡ri q͡a relaō, q͡ sit͡ p͡ro t͡rô aliam relōem, naru eẽt posterior illa, q͡ relaō q͡i rehistat (ut loti dicunt) tr͡i q͡i posito fu͡nto et t͡rô; G͡o prius ittigi͡r t͡rus uniuersito-is, q͡m eius resultia illigati.

Arg. 2. Relōes diuinæ ñ trant a͡d a͡bsm, s͡ed ad respecti-uum, G͡o idẽ dm erit de creat͡s relōibus. Resp͡: conña q͡d diuinæ re-lōes sunt p͡se subsistentes, nec differunt alia fu͡nta, q͡ referant͡ p͡ se ipsis sunt fu͡nta, et rōes referendi; ũn mirum ñ ẽ, q͡d se ipsis sint et rōes trañdi. Videati Suar. dist͡ á nō 58.

Arg. 3. Una relaō pendet essẽiter ab alia, s͡ed ñ pendet ut á cā, g͡o ut á t͡rô. et conseq͡ri una relaō debet ẽẽ fu͡nt t͡rus alterius. Maĩ p͡b, q͡ amissa relōe filij, v. g. stim perit relaō patris, G͡o etc. Neg͡. an. relōem ñ pendere ab alia immẽ et p͡rair, s͡ed tm͡ concomitanter, et rōe connexionis nriæ, q͡m h͡et ip͡sius p͡osito t͡rô; v. g. similitudo, q͡ ẽ in hac albedine pendet essẽiter ab alia albedine ad q͡uam trati, prout ẽ fu͡n-dali unitate gruati; et q͡i i albedine prout ẽ fundali relōe pendet na-rio, et inseparabiliter connexa ẽ alia relaō similitudinis, i deo una si-litudo ñ p͡ōt ẽẽ sine alia, et sic de cæteris.

Arg. 4. Relōes q͡ h͡et nā, s͡ed ñ possint ẽẽ s͡ed nā, ni trent ad relatiuum. G͡o ñ tranti ad a͡bsm. Min. p͡ri q͡a posito t͡rô stim resul-tat relaō, q͡ ad illum trati; v. g. ubi primum ittigi͡r, hic hō genitus, stim illigi͡r paternitas, seu pater, q͡ ad ipsum trati; s͡ed prius illigi͡r hic hō genitus, q͡m in illo illigati filiaō; G͡o prius ẽ, et prius illigi͡r paterni-tas, q͡m filiaō; G͡o etc. Resp͡. q͡ prius illigi͡r hic hō generans, q͡m re-laō patris, ita prius nā illigi͡r h͡unc hōem genitum, q͡m relōem fi-lij; attamen relōem patris q͡ ẽẽ, nec illigi priorem relōe filij; aut tñ q͡nus pater prius illigati generans, q͡m filius genitus, ñ tñ prius illigi͡r pater i paternitate, q͡m filius i filiatiõe.

Instabis ut relaō cognatur subs ẽ ut eius t͡rus cognati. G͡o si t͡rus ẽ aliqd a͡bsm, illo cognito cognoscit͡r relaō, et p͡ cons, ñ opus ẽ ep͡t ut alia relaō cognoscati, et q͡d q͡i sequi͡r relata q͡ erunt sit cognitiõe q͡ relōem fu͡ntr cogñi cognito t͡rô a͡bsluto, q͡a tñ talis t͡rus a͡bsolutus ẽ con-nexus i alia relōe, ideo relata dicunt͡r ẽẽ s͡it cognitiõe ñ p͡rair, s͡ed concomitanter, q͡ nũ dicunt͡r ẽẽ s͡it nā, et desoe, q͡ q͡d aiunum relatũ definiati p͡rair p͡arius, s͡ed concomitanter. Vide Suar. cit. nō 18.

Dubitabis 2º. An in uno relato dentur plures relationes ad plures terminos adaequatos? Resp. relata posse reconciliare plures terminos necessario, ut totum physicum, materiam et formam, integrale plures partes. Methodum quoque generis 2i. non postulare necessario plures terminos ut patet, quia sufficienter ad unum filium stabit, nec plures requirit, ut patet dilatari. Dico ergo 1º. relata prioris generis geminam tantum relationem referri ad omnes suas partes tanquam ad unum terminum adaequatum. Ita Rub. in logica ad textum relationis, quae. 2. art. 1º. Ratio talis est quod omnes huiusmodi partes constituunt unum terminum adaequatum, ergo totum geminam relationem ad omnes illas sufficienter habebit.

Ob. Filius postulat necessario duos parentes, patrem scilicet et matrem, et tamen respective duplicem relationem ad illos. Ergo similiter, quod quodunum relatum postulat necessario plures terminos referatur ad omnes illos geminam relationem. Resp. imprimis neg. min. ; contra. 5 Met. cap. 17 quaest. 5. secundum S. Greg. aliquis; qui existimat filium geminam relationem referri ad utrumque parentem; quod si alter extinguatur, peribit et talis relatio, alia de novo repullulabit ad parentem superstitem.

Resp. 2º. dist. mai. filius natus et secundum modum ordinarium quo homines generantur, postulat necessario patrem et matrem Conc. Mai. Christus postulat patrem et matrem necessario, neg. mai., et patet in generatione Christi Domini, ad quam sola B. V. concurrit. Item in generatione Adami quia a solo Deo genitus est secundum unionem inter materiam et formam. Et sic mirum non est quod filius per duplicem relationem parentes respiciat; nec inde concluditur totum respicere suas partes per duplicem relationem, quia totum est [illegible] partes postulat.

Dico 2º. Relata posterioris generis, ea scilicet quae plures non requirunt necessario, referri ad illos tot relationibus, quot sunt termini. Sic dicitur patrem referri ad filios per tot relationes, quot fuerint filii. Ita Suarez. Sect. 17. no. 26. et alii citati. Et ratio 1ª. quod dubitato si uno filio: hic pater habeat: tollitur relatio ad illum, et tamen manet relatio ad alios, ergo tales relationes sunt divisae. Ratio 2ª. quod relationes sunt hic necessario, sed relatio effectus 2º. producti non potest esse sic necessario in relatione 1ⁱ. effectus; ergo relatio 2ⁱ. filii addita relatione primi, ergo necessario huiusmodi relationes sunt divisae. Ratio 3ª. quodcunque relatum respicit plures terminos, quos non postulat necessario, quilibet illorum habet pro termino adaequato. Sed positio termino adaequato, divinus relationis non potest illa ulterius transmeare; ergo adveniente postea alio termino

nariò multiplicabuntr relões.

Arg. 2 Opp. Cas. ad aliqd. opp. 3. Duo accia eiusd spei n̄ possunt sit ee in eodem subiecto; accia n. variantr p subiectum, Sed quanuis unum relatum hēat plures tr̄os, si oēs sunt eiusdem rōis, ergo per plures filios n̄ poterit hēre plures relões ad illos, sed unam ad oēs refertur. R. imprimis hoc argum̄ si hēt uim, illam hēt hēre in alijs physicis, non in logicis quale ē relāo. R. 2° accia q sunt eiusdē spei et hēnt effes formales eiusdē rōis n̄ poē multiplicari qr in eodē subiecto ut se hēnt duæ albedines. Qr uero hēnt effes formales aliqmō diuisibiles ō ordine ad extrinsecum sub habitudinem ad diuersos tr̄os multiplicari poē. Et ita se hēnt relões eiusdē spei, q ad diuersos tr̄os afficiunt. Rō uō cur accia physica eiusdē spei multiplicari n̄ possunt in eodem subiecto, Logā uō possunt, ē, qr physica debet hēre ee in se independenter ab ordine ad aliud. Relāo uō debet ee ad aliud, et hēt ee ad aliud, id ē ad tr̄um, ideo q nariò contra multiplicitatem tr̄i multiplicabr, ut multiplicantr accia physica ad subiecti multiplicitatem.

Dubitabr 5° et ultimo, per qd spiccentr relões. et procedit qō n̄ de prio distinctiuo, et constitutiuo intrinsē relōnum. sed de prio extrinsē spicatiuo, à quo tanqm à signo colligimus diuersum spiuum intensum relois; q sic dicimus potentias spicari p obiecta, actes per tr̄os productos mater sumptos.

Dico 1°. Relões spicari p funda remota, prout stant sub proxis in grē cā matis externæ. Ita Suar. disp. 47. sect. 17. nauis. et pr qr relāo hēt totum suum ee à fundo, n̄ sol ut à prio q constituitur, sed et ut à cā mati extrinsē spicante; eo mō q tr̄os mates spicantur per mām. sed hæ n̄ spicantr p mām nudè sumptam. Aliqn oēs tr̄æ sublunares erunt eiusdem spei, sed si prout stat sub diuersis capacitatibus; ergo oēs relões spicantr p funda remota prout stant sub proxis. Confr qr idea relāo inr duas qualitates dicitr similitudo: et relāo inr duas quantites, æqualitas, qr hēnt diuersa funda q̄ pilla spicantur.

Unde colliges uariationem fundi proxi & remoti sufficere ad uariandas relões; Vg. fundum relois similitudinis et dissimilitudinis pōt ee idem, et tn relões spē differunt, qr hēnt diuersum fundum proxum, Vg. albedo prout stat sub ubē comparatiō alia spon

dat relatem similitudinis; pro ut, nō stat sub dirctbate in grū cum alia fundat relatem dissimilitudinis. Item tū gemus relatem singrū inr duas albedines, et inr duas nigredines, qualiter intensas eē eandem; tamen relatis similitudinis inr albedines erunt dirta spē, á relatibus similitudinis inr nigredines, qa sunt-um remotum ē, diuersum.

Arg. Alia absoluta neq in adaequaté spicantur q sibta ginge st; Vg. duæ albedines, quarum una ē in lapide et alia in ligno: item albedo et nigredo in duobus hoībus; ergo neq relatis distincta remota spicantur. Negr Conta. Raio ē qa alia absoluta distinguntr á sūbtis, relatiua nō neququā; uni hac á sūbtis spicuem sumunt, nec poßint nō uariari variato sūnto, illa nō nō ita.

Hic addes poē dari tres relatis spē dirtas, quæ sunt proxio matr sumptæ. Vg. in eodem solrat. dati relatio filij ad prem sangne ea ram uiuecam: dati item relio effūs ad solem prout ē cā agrola: dempe dati 3.a relāo creē ad Deum creatorem. Omnes aut ista fundantr prox̄e in eadem generie qaltua matr sumpta, id ē in entitate illius aōis productiua solrat. qua ginga-tr sumpta pro ut comparati ad Deum, ad solem et ad prem n̄ ē eadē, sed virtute multiplex, et dirtum mūm egrediendi á talibus aīs.

Dico 2.o relatis spicantr et ē tros, ita q uti á signo, quati abultima, sā extrinsera. Ita Suar. Rt. Tri qa relāo dicit effiatum ordinem ad trum, ut ad purum trum; q. hæc determināta relāo ad hunc determinatum trum, et q trus certa et detrata effia huius relatis, sumitur ab hoc certo et detrato trō. Dixi (qti abultima sa, et ut á puro trō) qa trus nō ē uā cā formalis externa relatis; alioquin iam relāo illum nō respiceret ut purum trum, sā ut mensuram sue effectiuis; at prtern oīa relata potentia transcendentati respicerent suos trōs et iam oēs relatis potelales spectarent ad relatis mensurati ad mensuram, qd tn̄ sum ē.

Aīn dedules oīm cur aōes spicantur a trōs matr sumptos, singre cā formalis externa, et uniuo q extrema: relatis nō nitur a trōs sā tn̄ q uti á signo. Raio nō ē qa aōis st nis transcenden

tales nostros. ab illis q. proprie essentiam pendent; et ita oem a q-
nominibus qui exoroes. Illos uo qualitates n. sunt transcendentales
tros, nec ab illis proprie pendent ut a cā, sed tm ut a ligno, et ut spu
ro sto; q dependia qualis qualis e', n e dependia ut acā, et haec s-
int satis

Ad praedicamentum Qualitatis.

Disput. 1a

De qualitatibus 1ae speciei.

Sectio 1a

Suppositis hijs q. in logica tradidimus, de rōe formali qualitatis; ejusque divisione in quatuor species, ac illarum collectione, q. et inferri possunt apud Suar. disp. 42. addemus ea singula membra aliqua, q ad Physicos magis spectant.

Et q. attinet ad 1am speciem, in qua collocantur hijs et dispositio, satis discrimen inter habitum et dispositionem ee essentiale q. statuit Log. de qualitate spie 1a art. 2. Suar. cit. sect 6. a no. 15. et rō e', qa duo ita se hent, ut unum ex natura sua postulet ee primum p.se et p.se ordinatum ad adiuvandam, complendam, et determinandam subiam, seu potentiam ipi ad 2m ad operand: aliud uo ex natura sua postulat ee tns. obiectis talis subiae, seu potentiae; q primario ordinantur ad operationem essentialiter distinguuntur; qa tanta diversitas qi pot stare i lōia univoca in eadem spie: sed hijs ex natura sua postulat ee primum obiectis dispositio uo tns, ergo essentialiter differunt.

Vt autem rā hanc rōem, habitum ita definiri. Habitus e qualitas bene q male afficiens subiectum, q ex se 1o instituta e ad operand, tanquam complementum potentiae, n inditum a natura, sed proveniens ab extrinsecis. Deffio n. sic accommodata comprehendit oes habitus, siue ab agen pendeant sol in fieri, sive in fieri et conservari. Aristoteles definivit habitum p cas difficilis expulsionis. n e intelligendum de oibus, sed q principiis habitibus, ut exponunt citati Doct.

Et ad hanc rōem explicandam ad habitum p se sumpti

spectant oēs spēs impsse suiim introrq et extrorq, et ista
tam nates, qm supnates. oēs hūs, imo et virtutes, vitia, meons q-
siti et infusi sē pse, sē p assens, sē nates, sē supnates. Item virtu-
tes et vitia, sē itus, sē volis. Itq hūs loīs prior, lumen gtiæ hus
fidei, charitatis. etc. Qd attinet ad spēs impssas pīt ex dicibus.
Qdē hibūs natibus et ē inatoīs; d supnalibus ē trā Suar. diss.
42. sub. 4. no. 5°. et Vasq. 1a. 2æ. disp. 15. no. 21.

At vīs, qē si tā hūs videantur immitari poīs inqq qd
dent poē simpr oē ogari, et vere tanqm cū partiales ad aūs con-
currant, valde tā qd illis dirivit, qq poē sunt pria indita d nā
et pria prima, ijaē q in roē proit et immi prij nō supponunt ali-
ud, sd hūs advenivent abextrinseco, et iam supponunt poās qq
adveniunt, qq nō spectant ad poām, sd ad spēm hūs, et cont
ex conformoē hus; diximus n. hum ēē qualitem bene t male af-
ficientem subiectum pse v. insistentem ad opana tanqm prium
poē, nō initium à nā, sd ab extrinseco proveniens.

Sitr ad dispem pse simplem spectant oēs anim
manentes poās, tam materium, qm ut suiim extrorq et introrq,
qm spiratum, ut itus et volis. et hi tam nates, qm supnates.
hi q sive sint stiā, sē opīoīs, sē errorīs. sē aūs virtutum,
sē vitiorum. Dixi immanentes, ut excluderem aūs itus agen-
tis, q oēs spectant ad hum, ut pīt ex tradita dispōe hūs, imo
et reliquas spēs, quas diis extrā transmittunt in coēm, et hic in
phatam, q et ad hum spectant, ut pīt ex dictis.

Si tā velis citem opīoem tueri hoc statues discri-
men int hum et dispem; nimrū qd hūs nā sua heāt cām diffi-
cilis expulsioīs, et ex nā sua postulet pendere tā insieri à sua
cā efficiente; dispositio vō heāt cās facilis expulsioīs, et ex nā sua
postulet pendere insieri et conservari, et hoc videtr conformius
menti pri eod caput d q̄lite text. 1° eaq desumpta ē cōīs defi-
hus et dispoīs, q sic hēt: Habitus ē q̄litas bene t male affiens subiec-
tum, q difficulter abijci pīt. Dispositio ē q̄litas bene t male
afficiens subiectum, q facile abijci pīt. Per illam partem (bene
t male afficiens subiectum) nō intelligitr quaqq mūs affectioīs, sd in ordi-
ne ad ultimam opoem rei; et ita tradit Suar. cit. sub. 5°.

nu. 17. abq. hus. & dispoio e qlitas bene & male afficiens subiectum in ordine ad operandu.

Ex his colliges, qd si alijs qlitatibus conveniat pendere in fieri et conservari a sua ca efficiente, ut fuit et heri ca facilis & difficilis expulsionis etc, n qe hus. & dispoes appellari; qa q n sit p se instituta ad operand, ut se habet lux et character sacramentale, & subordinantur ad opoem, ut potie vitales, n ordinantur n ut compria potiarum extrinsecus advenientia, ut se habent hus. et spes ins. se, nec ut illarum sit, ut se habent aius iplarum potiarum qa sit apprehe natis & na insita, unde fit n colligere divisionem hus & dispois aliijs qlitatibus, ut in alio mo explicandi arguebatur.

Et ra hunc com modum explicandi dni e ad hunc qdem gnum spectare oes hus. natis, et acqitos, & habens infusos: oes qtem hus. supnates tam scientis qm vrtutibus, ut in alio mo explicanti dicebamus; qa oes sunt difficilis expulsionis, et oes pendent in fieri, et n sunt pria indita a na: item oes spes impssas intus et spales, ob eandem roem. Ad dispositionem vo pse sumptam spectare oes spes impssas sensuum; oes item laius potiarum tam natium qm spiritualium, qi oes pendent in fieri et conservari a sua ca efficiente. Qd si dm, quid aii vrtutis beatae! Dico spectare ad dispoem, qa simt pendet in fieri et conservari, sicut dm de cognoe nali, q Angelus nali se ipsum cognoscit, et de amore, q se ipsum amat, sicut dicu quaerent, hoc si e habens in quantum aio p qm fiunt dicu continuatur, si n aio sistat, statim talis aius evanesceret.

Sectio 2.a

De qualitatibus secundae spei.

In 2a spe qlitatis collocantur oes, pt solae potie actiales a na inditae, q sit 1a et proxa pria operum, ad quas per se p. ordinantur, et n supponunt alias actiales, quas compleant, ita q se hent mans et visus, quantitas phantasia, se spuales, ut intus agens, patiens et voltas. Ita Suar. in logica qie. sita art. 4. Suar. disp. 42. sect. 4. no. 2. Et in hoc sensu ra defir. pota Qlitas insita a na ad suam opoem: et ra Suar. Qlitas e prium proxim alicuius opois, ad qm na sua institutum

et ordinatum ē.

Per partem primum proxim, intelligi primum radicale intitum à nā: qm̄ reijciunt̄ oēs hūs à roē pōā, qi n̄ sē intiti agsiti, ut sunt hūs natēs, & infuti, aut supnaes. Per partem 2nd sua institutum et ordinatum ad oþēs, intelligit pōās debere ēē ex nā sua sīt ordinatas ad ogoēm: qm̄ reijciunt̄ oēs q̄litates acquisitæ, q̄ n̄ō ad conservoem et ornatum subīcti ordinatæ sunt. ut calor, et reliq qualitates elementares, & ubi lux, color et q̄ltes: calor n. primario dati à nā ad conservoem ignis; lux et color n̄ō ad ornatum subīcti et n̄ō ad ogoēm.

Sd q̄nam erit signum dignoscendi q̄litates q̄ n̄ō instituta sīt ad ogoēm subīcti! Rsō ̄ Suar. disp. 43. no. 3. nix pōt trad. regulam generalem, ut dignoscant̄; hanc tn̄ adij͡e: qn̄ q̄litas talis ē ut seclusa aīe, & aīi eius sit pse naria subīcto pro suam fratem pfectionem, signum manifestum ē talem qualitatem n̄ēē pt. v. institutam ad ogoem, sd pro talem fratem pfectionem, qm̄ subīcto confert. Et ita se hn̄t calor, lux, color et q̄ltes, qn̄ n̄ō qualitas talis ē ut seclusa necessitate aīs, & aīis, n̄ sīt n̄ naria, sd et sisfna conservet̄ in nā, tunc signum manifestum ē, talem qualitatē pse v. institutam ēē pro ogoēm; et ita se hēt intell agens, et reliquæ pōæ vitales cognoscentes et appetentes.

Sd q̄ā adde naīem pōām hoc sīt singlare pōām insitam à nā, se talis pōā sit fratr libera, ut ē voltas, sē n̄ ut intell. Adde et naīem pōām sīt aliāt differre ab impotentia de qua satis dictum ē in logicā; nam eadē met pōā, qn̄ ē in suo vigore dicitur natis pōā, qn̄ n̄ō hēt aliqm̄ debilitatem dicit impōa.

Colliges ex dictis ̄ Suar. disp. 4.2. sub. 3. no. 9. n̄ spectare ad nalem pōām actiūs se pōās logicās, qi sunt q̄dam n̄ repugnantiæ, sē negoēs. Non spectare et pōās obiectivas, ex q̄bs q̄ltas res hn̄t in ēē pōsibili pordinem ad existiam, q̄ tales pōæ nit sunt positivum. N̄ spectare et pōām artificialem, qm̄ res hn̄t, ut ab artifice sit, & sic efformentur: sē n̄. entia negā pt pse sīt.

Collocand q̄. in 2a qualitates spē, sbi ā natī pōā, oēs pōæ creatæ activæ, sē immanentes, sē transientes, sē natēs, sē spuales; sē producunt actūs, qd fermè accidit, sē subīcto ut pōā genera-

tiua. Oes n. v. instituta st ad opoem; nec refert poas immanentes sit relinquere aius, quos producunt; qa primario ad pellendu instituuntr. Pertinent etiam ad natam poam uirtus magnetis et herbarum, st n. proprie passiones fluentes a na, et uio ad agendum instituta. Idem dn de grauitate, et leuitate, quae st sunt ad operandum. Gratia et character pertinent ad 3m spem, qa sunt ad aiae ornamentum. Idem dn de quatuor primis qlitatibus, qa dantr uel ad conseruandam, t ad ornandam subiam. Ga tn dilectio de uirtute magnetis aliis corporibus diffusa, pertinebit ne ad natam poam? Rio neque, qa n e qualitas insita a na, sd ab extrinsecus uocata. Pertinebit igr ad dispoem ea qs que sit art. 3. qa pendet infieri et conseruari a uirtute, qa e in magnete. Et ea dn de impulsu: impulsus n. nil aliud e qm qualitas motiua impressa, vg in lapide, a proijciente impressa, qa in talibus proiectis cat motum localem. Pet et qa n e qlitas insita a na, et qa cas sit fatis expulsionis. Suar. tn disp. 42. sect. 4a. no. 12 huius qui impulsum uocat natam poam, ex eo qa sit qualitas instituta ad operandum; qd dicendi magis probabilis e. Enim 3 ab extrinsecus proueniat congruentium ad dispoem spectabit.

Merito tn dubitabis, t nam sit ea impulsus, se qa nam sit poa a qua immediate egrediatur? Rio in quibusdam earum poam motiuam, q dari est in rebus spiritalibus. In inanimentibus uo e grauitas, ut pet in motibus deorsum terrae et lapidum, vg. et leuitas, ut in motibus sursum aeris et ignis est. Est alia uis attractiua, ut in magnete. Vn colliges oes has poas collocari in nam poa, qa oibus adaptum conueniat actio.

De agilitate corporis beatorum, suppo qa sit qlitas, ut existat Suar. et citat Do disp. 48. sect. 4a. dubitari pot qs spectet ad natam poam? R negat qa e qlitas ab extrinsecus proueniens, et n insita a na. Pertinebit igr ad 3am, qa sit st ad instar reliquorum huius supernatium; elevat n. poam motiuam, et reddat illam habilem ad quemlibet motum tendentem ad qs, uenientque fum, i dependaria tn a Deo. Vide Suar. citatum

Ultimo pot angri, st influxibus caelestibus, ad corpora sublunaria, ad quam sti spem pertineant? Rio i distione

si n. cælum influat q̃ q̃litates pertinentes ad ornatum, et conservationem subiecti, spectabunt ad 8.am spem. si vero ad actionem, q̃ aliog fundeant in fieri et conservari, et hinc tantum pote spectabunt ad diffusionem.

Sectio 3.a

De possibilitate et impossibilitate aliquarum potentiarum

Constat ex sup. sect. dari aliquas pot.as q̃ sunt ordinantur ad operationem transeuntem; et vocantur pure activæ, talis e. virtus agens potentia generativa, et loco motiva, quarum actus transeuntes dicuntur, q̃ nec recipiuntur in pot.s à qua producuntur, sed extra illas transeunt. Constat et dari alias sunt activas, et passivas, ut phasia, intellectus et voluntas; quarum actus immanentes appellantur, q̃ manent, et recipiuntur in potentia à qua producuntur. Inquirendum q.to ig.r primus, an sint possibiles aliquæ pot.æ pure passivæ, receptivæ, neutræ, viventes.

1.a q.o difficultas e. an detur, et possibili detur aliqua pot.a pure passiva q̃ sit qualitas? Neg. o Suar. disp. 48. sect. 2. a n.o 5.o Et tum à priori implicat ex eo q. ex natura sua postulat ei actum formam, fieri potentiam pure passivam, sed à ratione universalis actus e. actuare subiectum, et ei formam illius, q.o nullo modo pot. aliqua actus p se 1.o et ex natura sua ordinari ad puram receptionem. Maior patet, in formis subjectalibus q̃ repugnat fieri puras pot.s, ex eo q̃ natura sua ordinentur ad actuandum et informandum. Minor patet, q̃ à primo actus vocatur oe id, q̃ n ordinatur p se 1.o ad actuandum q.o de ratione universalis actus e. actuare subiectum, pte q̃ illius formam.

Arg. 1.o contra. subiectas dari pot.a pure passiva, q̃ e. materia 1.a, q̃ et inter q̃litates dabitur aliqua q̃ sit pot.a pure passiva. Et consequentia, q̃ quantitas e. pure passiva, ergo non repugnat quod ee potentiam pure passivam, q.o nec repugnabit q̃litati, cum n detur maior ratio. Neg. neg. utranque conseq.am. Ad majorem dico ee ultimum subiectum oium formarum tam subjectalium, q̃ accidentalium. q̃ assignamus ne progrediemur in infinitum. Contrario n. assignanda erat aliqua subiectum ultimum. hoc vero ee materiam primam. Ad conseq.tem negabis. ait; quantitas n. actuat materiam suam, illam q̃ extendit primario, et aliog in

recipiat alia accidentia.

Arg. 2°. Oi pôa activa rēt aliqua passiua, sd in qualitates dantur pôtes pure activae, qae dabuntur et pure passiuae. R dist. mai., oi pôa divina rēt aliqua passiua, rãe q recipiat effectus productos à pôa activa conc. mai. q ita illos recipiat, ut sit ordinetur ad hanc puram receptionem, neg. mai. Pôq vô cur denur pôa pure activa ē q aliter n̄ possint spẽs intelligibiles natr produci; nulla vô datr necessitas concedendi pôtem pure passiuam, q sive pôa immanens ipsa recipit suos actus; si transiens semp datr subiectum, in quo effectus actus recipientur. Et pôa pure passiua deberet qualitatis impedibilis oio ē.

2a. difficultas ē, An deti aliqua pôa pure resistiua, q nec activa sit, nec passiua, sd sols habeat munus resistendi? Resp. Suar. lib. neg. Et pr qa resistia vel ē negã, et hoc ē mera negãio consistens in status incapacitate, et incompossibilitate, seu repugnantia ad recipiendam aliquam frm; q mô calum resistit qualitatibus disponentibus ad corruptionem, et provenit ex nã subti, dati q in oi enti pôt frie incompassibilis, et sic n̄ pôt ēē positiua qualitas et pôa dependens qualitatis. Vel ē privatiua, consistens in privãe actus, qn sc subtum, qd alioqn pôt recipere frm ab agente, illi tn aut nullo mô, aut difficile cedit, q facto Adamas, et ferrum dicuntur carere: et sic etiam n̄ pôt ēē positiua, et entalis qualitas ut pôt, Et etiam Provenit vionae resistia, vel ex aliqua qualitate tertiae spei, ut ex densitate, et duritie qualitates sunt ad subti conservationem instituta: vel ex partibus subti sita intr se compositis et coadunatis ut difficile cedant ictibus agentis, et frm, quam agens nititr introducere.

Denique resistia dicitr contraria, q alioqn ē activa, et coniuncta cum aoe, ut qn ignis p calorem activé resistit aquae, eius frigus repellendo, vel corrumpendo, minuendo q vires aquae ad refrigerandum, ne ab illa, vel à frigore superetr, et hoc mô resistendi resistit quis p aoem motiuam nitendo in contrariam partem ab ea ad quam trahitur. Alioqn vô activa n̄ ē, nec ō aoe coniuncta, ut illa, q albedo resistit nigredini, ne sit sit ō ipsa in eodem subiecto; frmr qa pte illam expellit à subto. Absolute vô resistia contraria, si radicatr sumpta sit qd positivum, n̄ pôt n̄ ēē.

specialis aliqua pōā dista ab entitate resistente; adequate si ē q̄litas spectat ad spēm q̄litatis ad q̄m spectat entitas resistens: nulla q̄ʳ dari pōā de q̄ne q̄litatis sūi p̄ per se instituta ad resistendum. Possunt tn̄ aliq' pōē dici resistiuæ pōū; q̄nus q̄lisp q̄litatem quam producunt, corrumpunt aliam, à q̄ hī corruptæ vinci n̄ possunt, et rōe huius pōā ex resistiua dicitur à Phō pōā natis q̄litas qua q̄piam facile agit, aut resistit.

Quaeret q̄ sat dimitus, sit pōibilis huiusmi pōā resistiua degn̄e q̄litatis. R̄ probabilius neg. Rō q̄ talis q̄litas deberet, n̄ eēt, p̄ se pr̄o ordinata ad agendum. Sed pōā degn̄e qualitatis est p̄ se p̄o ordinata ad agend, q̄ʳ nulla pōā degn̄e qualitatis pōibilis ē q̄ sit sīc resistiua.

Dices. Impassibilitas, in q̄ consistit dos impassibilitatis corporis gloriosi, ē qualitas mere resistiua, q̄ʳ defacto datur q̄litas pure resistiua. R̄ neg. añs q̄ talis qualitas n̄ reddit corpora beata incapacia alteri q̄ corruptione resistendo sed. sed ē q̄ nimium efficientiæ ē q̄ contrarium repugnantiam ut docet Suar de uita xi disp. 48. sect. 3ª §. Dices qui. Imo conseruando corpus; nam exclu p̄ dictæ qualitatis conseruati, et quasi solidati corporis beati, ut quantitas eius deuiñ in pōis ab extrinsecis agente, ut docet idem Suar. sup. cit. §. Ex q. dicitur. Sic

Et hinc colliges hanc q̄litem spectare ad 3ᵃᵐ qualitatis spēm, q̄ primario ordinat ad conseruationem corporis.

3ª difficultas ē q̄ defacto ē, pōibili detur aliqua pōā neutra, q̄ dele primario n̄ inclinet ad producendum, q̄ recipiendum aliquam, nec illi repugnet, sed indifferenter se hēat ad utrumque. R̄ neg. ꝯ Suar. disp. 43. Met. sect. 4ª no. 23. Molin. 1ª q. 77. art. 1ᵘ. Rō q̄ de rōe pōæ ē dicere ordinem ad actum, sed nullus datur ad quem talis pōā dicat ordinem, q̄ʳ et huiusmi pōā nulla ē. Rō min. q̄ ē dicit ordinem ad actum ut illum producat, ē ut illum recipiat, sed si 1ᵘᵐ ē pōā actiua, si 2ᵘᵐ ē pōā passiua, q̄ʳ pōā neutra impossibilis om̄i ē.

4ª difficultas ē q̄ detur aliqua pōā uiolenta, q̄ sit degn̄e qualitatis. et suppō pōam uiolentam hēri illam, q̄ q̄ res alicui rei repugnat. Suppō etiam n̄ ē pōibilem pōām uiolentam actiuam q̄ alius aliquis qui unus et totum sit edere alii ꝯ internum impetum. Et pr̄ q̄ uiolentum dicitur illud cuius principium ē extra passo n̄ conferente uim,

sci renitente; Gr. n. pot dari pōa violenta vii aiis ad quem intrinseci producendum inclinatur: implicat n. inclinaō et repugnia vii eiusdem. De pōa passiva violenta maius dubium ē an sci sit possibilis; Et tn negr. Gr. talis pōa foret illa, q. mediante subiectum reciperet actum sibi contrarium; sed nulla pōa de pri ōsitatis hoc pstare valet, Gr. etc. min. pr. qr. talis pōa, si daretur, eet sit activa et passiva; pōa n. pure activa non ē receptiva; pōa vō sit activa et passiva n. ē possibilis alia, nisi immanens, q. ex parte sui ordinetr ad producendum sit et recipiendum suum actum, nullo mō pot ordinari, ut subiectum mediante illa recipiat actum sibi contrarium.

Sectio 5ª

Qd sit pōa obedialis, et an ad prendum qualitatis species?

Supponō ex coi phorum ac TT. sniā dari in rebus pōam obedialem tam activam qm ad recipiendā vii Dei supnatr operandi. Ita Tim. q. met lap. 10. que. 4a Tirt in phija tota disp. 14. Phils 1a phis tract. 4. de cā efficiente que. 2a no. 40. Suar. in mt. disp. 43. sect. 4a no. 6. Illam denique admittit Vasques 1a pte disp. 22. no. 11. in qnti nā per ordinem adivitioem [illegible] blatam, si varys in tis illam neget.

Pōa g. obialis ex snia hoc sta. nil ē distinctm exra rei ab entitate cuius dicitr pōa, sd ē ipsa met entitas rei prout subiacet dinae oipoa et nulli ad opand et recipiendum qd qd n. implicat contradictionem. Pr. qr seclusa oi superaddita fa. una qqua entitas creata subiecta ē dinae oi pōe ad operandum, t recipiendum qd qd contradictionem n. implicat; sd pōa obialis in hoc tn consistit qd res subijciatr Deo ad opand t recipiendum; Gr. una qqua res ē sua pōa obialis. Sum.

Deducles 1o. improbabitr dixisse aliquos pōam obialem eē qualitem superadditam entitati rei elevatā. Gr. t talis qualitas produceret effus supnales sq visionem B. grām etc. pr. sua met entitatem, t p aliqm elevationem: hoc 2m n. ē dm, qr si talis qualitas p aliam elevatur, illa et alia p aliam elevaretur, et sic in infinitum; si dicas pmum secti B. visionem, grām et siles effūs natr produci ā qualitate ista, qd dici n. pot, Gr. etc.

vires huiusmodi potentiam indigere speciali Dei concursu ut producat supernaturales effectus. Sed ille specialis Dei concursus sufficiens est ad elevandam rei entitatem ad productionem horum effectuum; quare commentitia est qualitas aliqua illis superaddita.

Deinde 2° minus probabiliter docuisse alios potentiam obedientialem esse quandam non repugnantiam, quae datur in rebus, ut possint obedire in ordinem ad producendos effectus sibi naturaliter indebitos. Probatur quia potentia obedientialis est ad causandum, et recipiendum aliquid quod non implicat contradictionem atque non repugnantia, quae est dumtaxat negatio, nec causare, nec recipere quidquam valet, ergo potentia obedientialis non est quid negativum, sed reale et positivum indistinctum ab entitate rei elevatae. Unde si res elevata fuerit substantia, talis potentia substantia erit; si accidens, accidens quoque erit obedientialis potentia: quae quatenus consideratur in ordinem ad agendum, dicitur potentia obedientialis activa; considerata vero in ordinem ad recipiendum potentia obedientialis passiva nuncupabitur.

Iam autem occurrit inquirendum distinguatur ne obedientialis potentia saltem virtualiter a re cuius dicitur potentia? Respondetur negative cum Suar. disp. 31. Suyro lib. 1° de sacramentis in genere cap. 5. art. 4. § 3. ipso. Et probatur quia si mente concipiamus nudam entitatem rei sine aliquo superaddito et per illum, in quo talis potentia obedientialis consisteret, adhuc talis res includeret necessario plenam et perfectam subiectionem ad Deum; sicut e contrario in intrinseca ratione creatoris ut sic, includitur quod habeat plenum et perfectum dominium suae creaturae; ergo nec virtualiter potest distingui obedientialis potentia a nuda entitate rei.

Et confirmatur quia si potentia obedientialis distingueretur saltem virtualiter ab entitate rei, secluta per illum tali potentia, vel res adhuc remaneret subiecta Deo vel non: hoc 2m non dices, quia adhuc esset entitas positiva et consequenter Deus illa uti posset ut instrumento ad operandum. Si dicas primum adhuc ibi datur obedientialis potentia et consequenter nulla ibi distinctio intercedit, nec etiam virtualis, cum sit omnino eadem met entitas rei elevatae.

Unde potest potentiam obedientialem consideratam per ordinem ad diversos effectus esse omnino eandem; cum res elevata sit semper omnino eadem. Dicitur etiam huiusmodi potentiam in entitate esse naturalem; quia quidquid est entitatis in tali potentia naturale est, et ingenitum animae; quia si obedientialis potentia consideretur in ordinem ad effectus supernaturales, supernaturalis secundum quid dici potest; semper tamen sub hac consideratione, neque naturalis, neque supernaturalis dicenda est, sed